

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9.
ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Ек-
спедиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попередне застережене. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня звичайні
приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Шенерер промовив!

(X) В своїм тижневнику «Unverfälschte deutsche Worte» подає Шенерер таку заяву: «Вислід виборів, о скільки відноситься до нас «Всенімець» (Alldeutsche) є слідуючий: «Крім дотеперішних членів групи Шенерера (недостає на жаль Тірка), то є послів Шенерера, д-ра Барайтера, Гофера, Іра, Кітля і Вольфа, що знов вибрані, — здобув мандати цілий ряд людей, що після вістей дневників «приняли лінчку програму», отже належать до німецьких радикалів». Се іменно послі: Руд, Бербер, властитель дібр, Дец бурмістр, Вайзенкольб прокуратор, Ганіх редактор, Герцог редактор, Кліман господар, Каснер учитель, Лінднер бурмістр, Пахер редактор, Шайтер учитель, Шальк літерат і Чан прокуратор. З Шенерером піде давний Бісмарковець Говк, те саме заявили Штайн і Шальк. Впрочім з нововибраними послами Шенерер не мав нагоди порозуміти ся. Кождому з тих послів, о скільки заявлять охоту прилучити ся до єго групи, предложити Шенерер до підпису заяву, сформуловану по мысли всенімецької ідеї. Група Шенерера не була доси клубовим союзом і на дальше ним не буде. Ся «всенімецька група» має бути свободним союзом всіх «всенімецько» думуючих, а спільна ідея заступити їм організацію клубову. Сі послі, що доси ще не стоять з важних причин під прапором Los von Rom, згоджують ся на всі догми всенімецької групи Шенерера, отже можуть належати до того товариства як гості».

В дальших виводах подає орган Шенерера всенімецькі догми, які мусять всі прийняти, що бажають прилучити ся до єго групи. «Змагаємо до таких союзних (un-

desrechtlich) відносин німецько-австрійських країв, котрі колись були німецькими краями союзними, щоби удержане нашої народности було тривко обезпечене. Дятого поборюємо кожде правительство, що ділає проти нашої цілі, не можемо також, доки триває така політика, брати участі в ніяких об'явах лояльности. Уважаємо, має розуміти ся, нашим обовязком, берегти нашу народність від усякого впливу, отже від жидівських впливів, а також відлучити її від Риму».

Ся заява Шенерера ясно і рішучо висловлює, до чого змагають німецькі радикали, а почувши тєнер з одного боку в собі силу, якої додає їм здобуте число мандатів (разом 21) як і зовсім близьких їм з поглядів і засад німецьких лодовців (47), а з другого боку полохливість католицько-німецьких лодовців, німецьких поступовців і вірно-конституційної шляхти та нерішучість і уступчивість для них правительства, неперечно виступлять з тими своїми домаганнями в раді державній і спинять всяку роботу.

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

Прибувши до Відня, др. Ев. Черкавський застав там гр. Голуховского прихильно настроєного для згаданого проєкту, який краєва президия вислала на єго руки до министерства просвіти. Гр. Голуховский після дальшого оповідання пам'ятника д-ра Черкавского, заявив єму, «що нічого не має против тому, щоби на конференциях в министерстві старав ся розширити рами польского язика в сїм проєкті, жалуючи при тїм передовсім, що вже зі Львова не вишло предложене спольщення одной гімназії».

В своїм пам'ятнику жалує ся Черкавський, що коли на міністерській конференції розширив первісні свої внесеня що-до польского язика викладового в західно-галицьких гімназиях після указок гр. Голуховского, на причуд не був ним так попертий, як сего міг ожидать і наразив ся наслідком того супроти предсідателя конференції міністра гр. Туна на докір некомпетентності, а в наконечнім добутку менше придбав для бореної ним справи, як сподівав ся. Черкавський мав справедливий повід до зачудования, але становище гр. Голуховского по думці д-ра Лозіньского дасть ся легко з актив пояснити. Гр. Голуховский мав дві цілі на оці, насамперед здобути як найбільше уступок для польского язика в західно-гал. гімназиях, або радше здержати германізаційну повнї в тих гімназиях, а в друге здобути які небудь уступки для польского язика в східно-галицьких гімназиях, де Гол. Рус. Рада в союзі з германізаційними чинниками намагала ся затерти всякий по нїм слід. На єю другу ціль воложив гр. Голуховский голловний натиск і дятого предкладаючи гр. Тунови люстраційне справозданє д-ра Черкавского, додав до него слідуючу власноручно дописану доповнюючу реляцію (з датою Відень, 4. вересня 1850): «Коли рівноправність має бути правдою, то думаю, що справедливість вимагає того, щоби в відповідній мірі узгляднено польську народність в східній Галичині, де она числить більш 800.000 душ і де польська молодіж коли не в переважнім, то бодай в рівнім числі з рускою молодіжю учає до гімназий. Але щоби руске племя, якого язик тепер ще не надає ся до шкільних виглядів, не чуло ся обидженим посполуванем польского елемента, позволяю собі поставити внесенє, щоби в кожній гімназії східно-галицькій відбувала ся наука польского язика як надобовязкового і щоби рим.-кат. катехитам вільно було так само як гр.-кат. катехитам викладати релігію в матерній мові. Трудно бо

Осип Маковей.

Казка про Невдоволеного Русина.

Під якоюсь нещасливою плаветою вродив ся Невдоволений Русин. Скоро тільки пририв на світ, зараз зазначив своє опозиційне становище пискливим плачем, котрого ніхто з родини і прислуги не розумів. То ще коли-б він був сином бідака, то ся опозиция не дивувала-б нікого; а то мав усякі панські вигоди, всі коло нього ходили на почілках, а він плакав кілька літ ревними слезами. Так уже, видно, було йому на роду написано.

Вело ся йому дуже добре: в гімназії вже належав до паничів, на університеті до золотої молодіжи, по університеті до найкрасших женихів. Він любив панни дуже, а панни любили єго ще більше, — все йшло йому як із платка, а Невдоволений Русин проте вічно був невдоволений.

Вкінці він оженив ся, став адвокатом і патріотом, календар «Просвіти» помістив єго портрет, потім понав ся в «Альбум заслужених Русинів» — а йому все ще здавало ся, що не має причини до задоволення. Селяни, котрі мають свою добру првкмету, що процесують ся, вибудували адвокату каменицю, а він таки чув ся невдоволеним.

— Що за біс лисий! — думав він собі, — Здасть ся, нічого мені не хибує, а радости в серці не чую...

І ось раз засїв він собі на вигіднім фотелю, закурив дороге цигаро і після давнього гасла: «Русине, пізнай себе, буде з тебе», став думати про свою вдачу. Думав, думав, нічого не видавав.

Надійшла жінка, він її питає ся:

— Не знаєш ти, серденько, що мені справді хибує? Вже й каменицю свою маємо, вже й купки діточок доховали ся, вже й бочка вина стоїть у пивниці, а моє серце не має спокою.

— Тобі, мій любий, тепер гонорів би треба. От якби ти послом був — зітхнула жінка.

Недоволений Русин аж підскочив. «Господи! — каже. — Які сї жінки здогадливі! Адже справді мені ще тільки гонорів треба! А я так ломив собі голову... Правда, мене вже видрукували в календарі «Просвіти», але що се мені за честь! Там поміщають портрети й американських шинкарів і хлопів, — і вже так перебрали всіх патріотів, що не знати, звідки їх більше і взяти...»

Отже як помогла жінка Невдоволеному Русини себе пізнати, він мов на світ народив ся. Зараз уложив собі нову програму життя. Став уряджувати у своїм повіті різні віча і збори, щоби «хлопи» завчасу єго пізнали і добре зміркували, що він один зможе їх вивести з єгипетської неволі і з дому роботи.

— Хлопи! — говорив він грімким голосом на вічах.

— Ви всі дураки!

Голоси вічевиків: — Певно, певно! Звідки нам усе знати?

— Лише я один мудрий — казав меценас далі. (Віче співав бесідникови многая літа). Дякую вам за довіре! За се я буду всюди за вами обставати. (Голоси: славно!). Нам діє ся велика кривда (голоси: кривда нам!), заці ходять у нашу капусту, а ми не сьміємо їх стріляти... Так чи ні? (Крик: кривда нам!). Дійстер пливе через наш край і виливає, а ніхто не старає ся скасувати його! (Голоси: Загати його! На Венгрі цуетити!). Так є! Треба постарати ся, аби не шкодив нам. Крім того від панів треба відобрати ґрунти і роздати хлопам. Цісарска каса має зашлатити всі довги за хлопів. (Загальні зітхання: Подай Господи!). Гуска соли має коштувати тільки три грейцарі! Коли хлоп дасть сина до школи, має за се дістати сто ринських. Суди і нотарів скасувати! Податки за поле до десятиох моргів скасувати! Хлоп повинен у війську служити так само лише один рік, як паничі. На старість кожний хлоп повинен діставати пенсію з цісарської каси. Держава повинна асекурувати всіх від огню, граду, тучі, злої пригоди, від миший, повени і від смерти. І коли хто виходить з війська, повинен дістати цісарський мундур до дому і «гвер», аби мав на заяці... (Всі вічевики такі одушевлені, що просто

зрозуміти, для чого лише польській молодіжці ма- ла би бути віднята спроможність побороти нау- ку релігії в рідній мові, котра має скріпляти молоді серця в вірі. Позволив би я собі предло- жити крім того, щоби зроблено виїмку для Льво- ва, де є дві гімназії. Іменно заявляю ся за тим, щоби одну з тих гімназій зорганізовано після західно-галицького взірця, бо у Львові по вилу- ченю жидів, як відомо, майже зовсім некориста- ючих з гімназій (а нині по деяких через поло- вину жидів! *Ред. Русл.*), живе 40.000 християн, з чого припадає 30.000 на народність польську, 8000 на німецьку а 6000 на руску. Справедливо отже, щоби в с'їм місті зроблено уступку так пе- реважаючій польській народності. Коли міні- стерство прихилить ся до моїх внесень, зведе- них до найскромніших розмірів, то я переко- наний, що замовкли би зараз розбуджені між Поляками в східній Галичині, по часті в лихій намірі, жалоба, мовби правительством наміряло польську народність в с'їй часті краю угнітати і поступенно випирати.

(Далі буде)

Перед сесією державної ради.

Бувший презес польського «Коля» п. Аполі- нарий Яворський оголосив слідуєче письмо: «За- с'їдане польського «Коля» у Відні відбуде ся ві второк дня 29. січня о год. 11. перед полуд- нем в льокало парламенту, на яке з титулу старшини віку запрошую». На сей самий день скликав гр. Пальфи клуб консервативної чеської шляхти, а Катрайна на день 30. с. м. послів като- лицько-людового німецького сторонництва. Ся група, ослаблена послідніми виборами, хоче злучити ся тепер з центрум, яке числить пять членів.

Вчера зібрав ся клуб християнсько-соци- яльних послів до ради державної в цілі укон- ституованя ся. Презесом вибрано др. Кароля Люеґера, І. віцепрезесом кн. Ліхтенштайна, II. ві- цепрезесом д-ра Гесмана. По виборі заряду у- хвалено звернути ся з письмом до презеса злу- чених сторонництв в німецькій «*Gemeinburgschaft*», д-ра Фувкого, в яким повідомлюють християн- ско-соціальні послі, що як дотепер, так і на- дальше будуть стояти при німецькій «*Gemein- bürgschaft*». Маніфест до виборців, оголошений зарядом християнсько-соціального сторонництва заявляє, що онц будуть дальше вести борбу під кличем християнських реформ, будуть стояти на сторожі народних прав німецького народа і піддержувати солідарне, одноцільне діланє в народних справах всіх німецьких сторонництв. Християнсько-соціальні будуть витревало сто- яти при «*Gemeinbürgschaft*», але впрочім хотять заховати у всіх напрямх цілковиту независ- мість. Онц будуть виступати против об- струкції, з якої небудь сторони она-б виїшла

не можуть добути із себе ніякого голосу). Тай богато дечого иншого потрібно ще нам: от хочби се, що хто сьміє заборонювати нам мо- чити у потоках конопі підчас холери? (Голоси: Ади! Та бігме, правда!) От якби я був послом, то я би о те все постарав ся. Бо теперішні на- ші руські послі то самі зрадники — чи правду кажу? (Голоси: Святую правду! Зрадники! пові- сити їх!) Були в нас перше послі-святченики, були потім послі-професори, — ті дбали про церкви і школи, а про вас хлопів ніхто не дбав. (Голоси: Кривда нам!). Аж тепер, коли наста- нуть послі-адвокати, буде вам добре! Як ста- немо процесувати ся, всі справи для вас вигра- змо. (Загальне вітханє). Ми не будемо на нікого оглядати ся, будемо все жадати того, чого не хотять наші любенькі сусіди — Поляки; як не схочуть давати, то видремо, а все для вас, милі братя хлопц, що вас кожний обдирав, (один ти- хий голос: «І ви також!» — Меценас дивить ся згїрдно в сей бік і каже дальше:) а ніхто вам не помагає...

Вічевики одні кричать «славно» і плещуть у руки, инші хапають бесїдника на плечі, об- носять його довкола салі і сьпівають довге, дя- ківске, празниковоє «многая літа».

— А тепер, хлопц, може би ми дещо пе- рекусили? — говорять меценас ласкаво з ви- соти селянських пліч. Одушевленє зростає ще більше і в гурті роздаєть ся нове «многая літа».

і доложать всяких старань для уздоровленя парламенту. Вкінци маніфест зазначує стано- виско партії до австро-угорської угоди в с'їм змислі, що або нехай заключать чесну і спра- ведливу угоду, або ніяку.

На переломі столітя.

(Огляд на минулий вік).

(Далі).

А щож славянські народи в XIX. віці? — може хтось спитати. — Тут можемо лише під- нести, що славянські племена, сї правдиво «най- молодші, — як називає їх Сьвєкєвич — з Ариїв- не відіграли ще в сьвітї передуючої ролі; для Славянщини не наспіла ще повнота часу... До сьвітowego значіня прийшла вже давно одна славянська держава, Росія; одначе сїєї терито- рияльний велитєнь при цілій своїй нинішній мо- гучости не розвинув ще всеї своєї сили так, як розвинула н. пр. Німєччина в другій половині минулого вже столітя. Для Росії не виповіла ще історія послідного слова; а судячи по ни- нішних даних, ми можемо з одного боку доба- чати в будучині Росії велику, домінуючу її роль в сьвітї, як знова з другого ширшаюча самосьвідомість не-державних, брутально гнетє- них народів, входячих в її склад при так вели- кій централізації і правдиво східній деспотії може, скажемо, досить елеґійно настроювати всякого неупередженого дослідника житя дер- жав — конґломератів ріжних народностей. Як що буде, не нам бути судями ані пророками; нам лише бажати-б, аби сїєї обруч абсолютні- зму, який так безпардонно стискав в собі схі- дву половину Європи і ген далекі краї Азії, не- наче на перекарї сим струям, які ворухили цілу западню Европу, розтриснув ся і аби за зміною дотеперішньої системи правління дано спромож- ність всім народам-гельотам Росії свобідного розвитку на власній, національній почві.

Так представляє ся в дуже недокладних, лише поверховно начеркнутих обрисах *сигнус politicus* XIX. віку. Перший его том — головно революційного характера, писаний Наполеоном; другий — се реакційний, писаний Метерніхом; третій — се більше-менше конклюдія обох перших томів, погоджена і перетравлена — его писателем Бісмарк, так, що колиб Наполеон був тезою, Метерніх є антитезою, а Бісмарк синте- зою. А колиб спитати, яка є фізіономія риса XIX. віку під зглядом політичним, то політики, учені (між ними ученій такої міри, як Р. А. М. Вайс О. Рг. проф. фрібурского університета) та статисти годять ся по найбільше в с'їм, що XIX. вік є під зглядом політики германьським віком, не тому, начеб Німєччина стала наймо- гутнійшим царством сьвіта, а просто з того, що зручною а велізною рукою першого свого кан- цлера зуміла відіграти первостепенну роль в

політичнім укладі всеї Європи, надаючи єму зо- всім новий вид. Таке політичне поле XIX. віку. Переходячи до другого пункту — тоб-то стану католицької церкви в XIX-ім віці, мусимо теж зазначити, що обмежимо так само, як і в першій точці, рамки своєї бесіди лише на най- важнійші та загальні черти, а не будемо зовсім входить в деталі, бо се значило-б писати цілі томи...

Тяжкі часи прийшло ся переживати Хри- стовій церкві через увесь протяг XIX-го столі- тя. Всі земські сили сприяли ся на те, аби вже з XIX-ім віком замкнути послідню картку її історії. Мобілізовано всі науки до бою, аби лише підтяти непорушні так довгі віки правди, на яких збудований величавий будинок церкви; хитра дипломатія і політика, переворотові те- чії думок і ідей, кровавий меч революції уда- ряли о Петрову скалу, аби її розкрушити... Цер- ков XIX-го віку — се, так сказати, лодь, яку вхопили в свої обертаси морські хвилі, аби її затопити, а вона кермована сьвітло своїми керма- ничами, не й по відкидала всі бурі, які били о її боки, але й утихомирючи їх, виїшла побідо- носно... Наведених кілька історичних фактів най- ліпше вілюструє ситуацію. — Так зі смертю Пія VI в неволі в Валенсії мала прийти смерть і для церкви, а коли вже не Пія VI то новови- браний Пія VII уведений Наполеоном до Савон- ни, відтак до Фонтенебльо мав бути, як гово- рив сам Наполеон, останнім Папою; а й по На- полевонській заверусі, по якій, здавало ся, на- став вже довший спокій, закінїла борба з под- вобою силою за понтифікатів Григорія XVI, Пія IX, а по часті і Льва XIII. Інтриґи і триумфи інтернаціональної масонерії; кроваві переслідо- ваня католиків в Іспанії та Португалії; револю- ційні рухи у Франції; I-ий Kulturkampf (т. зв. Kölnische Wirren) в Німєччині; переслідованя католиків в російській імперії; II-ий бісмарків- ский Kulturkampf з квадратною силою першого і мавві закони знова в Німєччині; італійські ре- волюції; втеча Пія IX до Гасти, ряд брутально- стей і гарібальдійських жостокостей, попере- джуючих Налі-ю шит-у; угніт церкви італійски- ми масонами; соціалістична керма державна у Франції і борба з католицизмом — згадаємо хочби про нинішню борбу з кат. законними кон- греґациями; різня католиків-Вірмен; антіреліґій- ний рух на Угорщині, а й хочби такий найно- вийшого крою рух *Los von Rom*, головво-ж ріжні псевдонаукові струї часу, які може найбільше, бо мнимою науковою правдою, одже найнебезпє- чнійшим оружем воювали церков — се сї мор- ські хвилі, серед яких колибала ся Христова лодь.

(Далі буде).

Зміна престола в Англії.

Після донесень з Кове до тепер не повзя- то внаміру виставленя моцї королевої ані в

панське, що починає ся від басового соля: «Со- твори Господи!»

З сих віч були все справозданя в «Дїл-ї». Писав їх дєпендєнт адвоката. «Всякі були вже патріоти, — читали люди в часописи — і великі і малі, і голосні і тихі, але такого ще не було. Той то як скаже слово, то хлопц з оду- шевленя аж волосє рвуть на собі. Остатне віче показало, що хлопц вже знають, хто їм брат, а хто їм ворог; то сила, котрої і «врата адова не одолють». І т. д.

Заходи Невдоволеного Русина не остали ся без успіху: його вибрали послом. Там, правда, за нього одного виборця закололи, а тридцять і сїмох продержали по кілька місяців і по рокови у вязницях; але се вже таке право природи: кожний політик пожирає скілько там людей, щоб сам міг жити, — хто би там журив ся і десятками зруйнованих селян, де справа йде про мільони?! «Жертви мусять бути!»

Невдоволений Русин не сим був невдово- лений, тільки чим вышим. Ото показало ся до кількох місяців, що посольство — се зовсім не така честь, що могла би його заспокоїти. Він був невдоволений з усіх послів і з усіх властей, красєвих і державних. Він і сказав раз се усім в очи, а за причину свого невдоволеня подав — правда, не все те, що казав селянам — всеж таки подав заяців у руській капусті, дорогу сіль, мочєне конопель підчас холєри і повєни.

Успіх сєї промови у галицьких Русинів був величезний! Її надруковали у часописях, пере- друкували у книжечці і розкинули тисячами примірників по селах. Проте все Невдоволений Русин не був вдоволений; ходив смутний і що- раз частійше почав опускати засіданя. Товари- ші-посли не дивили ся на нього, як на нового пророка і се його найбільше гнівало. «Що з ду- раками говорити?» — сказав він собі. — На мене ще не прийшов час!»

Коли прийшли нові вибори, Невдоволений Русин кандидував знова, але передвиборчі збо- ри зовсім не давали йому тепер вдоволеня: йому завдавали селяни зовсім нерозумні питання: чому ще панських ґрунтів не поділено між лю- дий, чому не скасовано ще податків, чому Дні- стер пливе собі як перше через Галичину і т. п. Меценас відповідав, як міг, але не був із своїх відповідий вдоволений.

Колиж до того не вибрали його вдруге послом, Невдоволений Русин остав ся уже таки на віки невдоволеним. Лише сьвідомість, що він ніколи не буде вдоволеним, додавала йому такої гордості і невности, що він деколи майже був вдоволеним з того, що ніколи не може бути вдоволеним.

Осборні, ані з Віндзори. Домовину правдоподібно в п'ятницю відвезуть до Віндзори. День похорону ще не означений, але в Лондоні говорять, що відбуде ся в поведілок.

Німецький цісар рішучо не буде дожидати похоронів, а дасть заступити ся наслідником престолом, який вже в сій цілі виїхав з Берліна. З Австрії, в заступстві Франца Йосифа, удасть ся на похорони архикнязь Франц Фердинанд. З посторонних пануючих заповіли свій прибут, крім поданих вже королів Італії, Греції і Данії, також король Леопольд бельгійський і кн. Фердинанд болгарський.

Як се розуміє ся само собою, кондоленційних телеграм надійшла тьма тьменна. Наш цісар, як се доносить Wiener Abendpost — переслав такі слова англійському королеви: Кінчи на Твої доброй матери зворушила мене дуже глибоко. Вискажую Тобі в причини сеї великої страти мое сердечне співчуття. Твоя мати була для мене через многі літа вірною і ласкавою Приятелькою, а сї почуття взаємної приятельської симпатії були також завжди підставою наших політичних відносин. Маю надію, що з причини смерті Твоїї незабутньої Матери не наступить в сїм напрямі жадна зміна, що оба витреваюмо дальше в дотверішних традиціях та що наші народи будуть тішити ся також і в будучности наслідками наших добрих взаємних відносин.

Президент Франції Любе виявив вчора телеграфічно своє співчуття королеви, а міністри зложили кондоленцію в амбасаді. На похороні Франція буде заступлена особною депутацією під проводом віцеадмірала де ля Жель. Німецький канцлер гр. Білов посвятив на вчорашнім засіданні парламенту сердечну згадку пам'яті королеви Вікторії, а по промові президента палати гр. Балестрема, уважено тогож до вислання кондоленції іменем парламенту. Однак дивняки замічають, що послів явило ся дуже мале число і ціла маніфестация відбула ся майже перед порожніми лавками. Кондоленційні телеграмні від репрезентаційних тіл надійшли з Риму, Атен, Букарешту, Брукселі і др., та весели складано кондоленції в англійських амбасадах і посольствах. У Відні явили ся в англійській амбасаді особисто архиєп. Отто з женою, а також ціле дипломатичне тіло і численні двірські та державні достойники.

Голоси праси, особливо англійської, се великий похвальний ім'я для помершої королеви. Англійські дивняки горячими словами підносять заслуги помершої, славлять її доброту і розум та підносять, що її великий такт в завідуванню державних справ усунув дух републіканізму, який в перших літах її панованія був дуже розповсюджений. Час її панованія називають «Вікторіявським віком». Париска праса годить ся в припущенню, що зміна престолом не вплине зовсім на напрям англійської політики. Деякі дивняки берлінські та бруксельські підносять обетавину, що війна з Боерами вплинула на здоров'я королеви, а ся війна є чорною плямою в світлій історії правління сеї регентки, хотия она лише вехота дала себе потягнути духови англійського імперіалізма.

Рівночасно надходять телеграфічні звістки про вступлене на престол нового короля. Вчора прибув король до Лондона. На засіданні Тайної ради кн. Девоншир, як президент, завідомив про смерть королеви і вступлене на престол кн. Валлі. Відтак князі і знамениті члени тайної ради пішли на стрічу королеви, який небавом явив ся в сали і після короткої промови зложив присягу на конституцію на руки канцлера. Відтак члени ради зложили присягу вірності, цілуючи при сїм короля в руку. На сїм покінчила ся церемонія. Короля витали горячо численні товни публіки.

Новий король прибрал собі титул: «Едвард VII, король Великої Британії і цісар Індії».

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Татіанн, Евпраксія; рим.-кат. Навернене Павла. — В суботу: гр.-кат. Ермила, Стратоника; рим.-кат. Полікарпа.

— Посмертна згадка. Неумолима смерть забрала знова одного труженника на українсько-руській ниві, Матвія Терентієвича Симонова, звісного в нашій літературі під псевдонімом «Номис». Про сю сумну вістку дізнаємо ся в «Кіє-

влянин-а (ч. 6 з 1901. р.), якому пишуть з Лубнів:

30. (ст. ст.) грудня похоронили ми Матвія Терентієвича Симонова, місцевого старого жителя, звісного в малорускій літературі під псевдонімом Номиса. М. Т. помер так скромно як і жив; его проводили на цмиитар лише немногі, що дізнали ся про его смерть, почитателі і представителі тих урядів, де він служив. Домовину несли студенти з Лубнів, які приїхали до дому на сьвята, були і вінці від місцевої гімназії, від бувших учеників дорогому учителю, і від добродійного товариства. Подаємо короткі вістки з життя покійника. М. Т. Симонов, син козака, родив ся в селі Зарозі, лубненського повіта, 17. жовтня 1823. року. Першу науку побрав він в лубненській приходській, повітовій школі, звідки перейшов в переяславську духовну школу, а опісля в полтавську гімназію. В 1848. році покінчив він курс філософських наук в київській університеті зі степенем кандидата, і тоді зівстав учителем літератури в ніжинській гімназії, а незабаром перенесено его в тім самім характері до немирівської гімназії. В 1855. році покійний Симонов оставив службу в міністерстві народної просвіти і зівстав канцелярським урядником в контрольному відділі міських актів; в 1857. році призначено его до повнення задачі совітника в петербурзькій управі для добродійності, а по двох роках іменовано его старшим контрольором в контрольному відділі. В 1864. році зівстав він начальником псковського відділа с-петербурзької контрольної палати, але незабаром перенесено его до волинської палати, а в 1868. р. спенсіонований поселив ся в ріднім селі Зарозі. Тут М. Т. скинув мундир і прибравши ся в селянську свиту, особисто займав ся господарством на своїм хуторі, пошивав стріхи на хатах, городив плоти, мастив вози і робив всякі інші роботи, чим не мало дивував доколичних панів і підпанків, які говорили, що такий спосіб життя не лицює «штатському» совітникови і кавалерови ордерів. В 1872. р. при заснованню в Лубнах полтавським губерніяльним земством класичної гімназії, М. Т. іменовано директором. На сїм становиску витривав він пять літ, почім вибрано его на предсідателя місцевої земської управи. На посліднім уряді перебув він лише три роки, а опісля був членом мирового суда і предсідателем мирового з'їзду. В 1889. р. М. Т. Симонов покинув зовсім публічну службу і переживав в цілковитім відокремленню літом в Зарозі, а зимою в Лубнах, де і помер від старечого параліжа сердца. Пять літ тому покійний продав своє недвижиме майно в Зарозі товариству місцевих козаків а одержав за него 37.000 рублів зложив в міській банку. Процент від капіталу, який наросте з зложених грошей до его смерті, мали після его завіщання служити на удержане лікаря для Зарога і доокресних хуторів. Домашню обстанову Симонов записав привотою для дітей в Лубнах, книжки міській бібліотеці, а гроші, які ще мав, деяким своїм кривним. Покійний Симонов спорядив дуже цінну етнографічну працю, видану ним в 1864. р. — «Українські приказки, прислів'я і таке інше». В 1862. р. видав він розкази для народного читання «Дідь Мына і баба Мыныха», «Тетка Настя». Автобіографічні розкази пок. Симонова (Ізъ воспоминаній В. П. Білокопытенка) були печатані в «Русскій Бесіда» 1858. р., в Основ-і 1861. р. і в збірнику П. Куліша «Хата». Розкази М. Т. вийшли минулого року особібно книжкою накладом «Кієвско-і Старин-и».

Вічна пам'ять покійникови і земля єму пером!

— 3 Перемишля. На загальних зборах товариства «Руска Бесіда» в Перемишлі вибрано до виділу: о. крил. Стрийського головою, сов. суду Петричківця заступником волюви, проф. Коренця секретарем, о. Максимоновича господарем, проф. Зарицького бібліотекарем, проф. Гамчикевича контрольором, а заступниками о. Несторовича, комісаря Баранецкого і проф. Коссака.

— Виділ Бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі має честь повідомити П. Т. Публіку, що дня 12. н. ст. лютого (ві второк) уряджує вечерок в танцях на дохід Бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі, в новій великій сали Сокола. Комітет докладає всяких старань, щоби той вечерок вишав як найлучше, і має надію, що так місцева як і доокресна П. Т. Публіка зволить лаславо прибути. Запрошеня висилають ся сими днями.

— Вечерниця з танцями устроює товариство «Руска Бесіда» в Станиславові в суботу дня 26. с. м. в льокалі товариства. Вступ 1 кор. за запрошенями. Стрій візитовий.

— 3 львівського університету. П. Стефан Рудницький, родом з Перемишля, одержав степен доктор філософії, а п. Григорій Манугевич, родом з Кут, степен доктор прав.

— Ода Льва XIII. Урядовий дневник Ватиканський «Osservatore Romano» оголосив оду Льва XIII, написану на привіт XX століттю. Сьвятійший Отець згадує в оді про минуле столітє, в яким проявив ся недостаток віри і несправедливість. Дальше наводить вірадную прояву, що прикінці XIX ст. сотки тисячів пугників з найдаль-

ших сторін землі спішило до Риму просити Всевишнього о благодаті. В другій часті оди автор благає Спасителя, який є житєм, правдою і дороговказом, щоби своїм народам призволив в новім століттю дждати ся ліпших часів і загального мира, та щоби всі церкви зілляли ся в одну під проводом найвишого пастиря. Папа кінчить оду бажанєм, аби Господь вислухав его мольби.

— Залізничний рух, задержаний задля сніжних заметілей, привернено на шляхах: Коломия-Стефанівка, Лупків-Тісна і Бергомет-Межиброди.

— Подвійний злочин убійства. У Львові приключила ся на днях кровава подія, якої підкладом була безмежна, горяча любов вояка до дівчини, півупавшої морально. Мимо того вояк, властитель сільського господарства на Угорщині, любив її пристрасно і приневолював єї змінити місце побуту, коли полк, до якого він належав, переносив ся до иньшої місцевости. Вояк називав ся Ельо Макан, був Мадяром і служив в 12. п. гузарів. Дівчина, Анна Нікорович родом з Коломиї, була єму довго вірною, але коли дізнала ся, що Макан перед 10 роками убив жидку і за се відсидів 8 літ в вязниці, охолонула в любови, і заявила се своєму любимцеви. Літа служби Макана у війську кінчили ся сего року. Він старав ся наклонити дівчину, аби поїхала з ним на Угорщину, і там обоє поберуть ся. Дівчина відказала і сям викопала собі гріб. Вночі на вчора о 1/2 10. год. Макан вийшов з карабіном в руках до дому розпустити при ул. Сінявській, де перебувала его любка. Привитавшись з нею поділунком, показав їй карабін і заявив, що тепер прийшла єї послідна година. Дівчина відскочила, щоби утічи до сусідньої кімнати, але гузар вистрелив за нею на здогін. В тій хвили ували два тіла на землю і залили ся струями крові. Се Нікоровичівна і єї товаришка Вайшстайнівна, яка на своє нещастє недалеко стояла, упали смертельно ранені. Макан сейчас утік і ходив з карабіном улицями міста аж до 2. год. по півночі. За той час війскові патрулі перешукали ціле місто і найшли Макана о 2. г. п. н. переходячого улиц. Оссолійських. Убийник признав ся до злочину і стане незабаром перед військовим судом. — Нікоровичівна померла ще той самої ночі, а друга жертва боре ся зі смертю.

— Залізнична катастрофа. Оноді приключила ся на стації Коломия катастрофа, якої жертвою упали всі подорожні, що їхали з Делятина до Стефанівки. Поїзд, виїздячи зі стації, застряг в снігу, а тимчасом на послідні его три вагони наїхав поїзд черновецький. Наслідком того три вагони сильно ушкоджені, а всі подорожні леше або тяжше ранені.

— Вікова каліка. В Калуші померла дня 18. січня с. р. міщанка Анна Сімків, яка від другого року життя окалічила була на ноги. Домашні кажуть, що єї «підвіяло» ще маленькою дитиною і она не могла станути на ноги, а цілий свій вік пересиділа з колінами, загненими «по турецки». Небіжка сиділа так довго, що «найстарші люде» не памятають, від коли! Але метрика вказує дату єї родження 1819 року. Отже ся вікова каліка пережила мимо всяких додегливостей свого сидячого життя 83 літ, до кінця життя тішила ся незвичайною бодротою і притомністю ума.

— 3 життя дневникарського репортера. Один дневникар в Нью-Йорку, довідавшись о надужитях, яких мали допускатись лікарі в однім в заведенню для божевільних, постановив наочно о тім переконатися. Отже перебравшись в підране одіне, увійшов до бюра поліції і розпочав там виправляти авантюри, так, що муєли его звязати і яко божевільного відвезти до шпиталю. Того він і бажав. Щоби допняти цілі, почав він і там виправляти авантюри, але там дали єму зараз зимну а опісля горячу купилі, примушено его насильно зажити порошки на номіти — коротко кажучи, мучили его в ріжний і болючий спосіб цілу добу — розумієсь о голоді. Коли переминула доба, дозорці взяли пацієнта під руки і ввели его до сали операційної. Дневникар побачив перед собою цілий аренаг лікарів, з головним хірургом на переді. «Сей чоловік має боляка на мозку. Мусим єму сейчас отворити чашку», пояснив начальний хірург. І в одній хвили звалено репортера на стіл, а лікарі наблизали ся з ножами. Тоді репортер закричав: «Та дайте спокій, панове! Я не божевільний, я співробітник дневника X. а зайшов я сюда переконатись...» — «Ми о тім знали від першої хвили», — відповів з насмішкою хірург, — а тепер, коли вже все знаєте, забирайтесь до своєї редакції».

— Гумористичний кутик.

Порядним людям:

Богато людей від розпусти і глупства
Не чесноти сила задержить, а скупства.

В році 2001.

— Чому ваша донька не показує ся нігде підчас сегорічних мясниць?

— Стидно їй, що так довго сидить замужною...

У Ігнатовича.

— Поручаю вам, пане, сю масть на поріст волося. Єї успішність є така певна, що прошу

купити до волося два гребені, які у мене є в великим виборі.

— **Дрібні вісти.** Станиславів, після сегорічного спису населення, числить 27.000 мешканців без військової залоги, а разом з Княгинином, котрого прилучення до Станиславова надіють ся в короткім часі, числив би до 40.000 душ. В 1880. р. числив Станиславів 18.600, а в р. 1890 р. 20.300 душ. — В Янові охрестив ся др. Ізидор Шамед, окружний лікар з Домбрової. — В бібліотеці Наукової Академії в Петербурзі знищив огонь сім шаф з книжками.

Телеграми.

Будапешт, 24. січня. На вчерашнім засіданю угорського сойму, підчас промови президента, присвяченій памяти королевої Вікторії, група послів «независимих» не встала з місць, хоча сим способом демонстраційно заявили свої симпатії для Боєрів.

Софія, 24. січня. Князь прийняв димісію Іванчева і поручив утворенє нового кабінету міністри внутрішніх справ Петровови.

Рим, 24. січня. Агенція Стефаніого доносить з Шангаю, що там стято публично 11 приловлєних китайських піратів.

Льондон, 24. січня. Бюро Райтера доносить з Тіентейна дня 18. с. м., що Росіяни віддали того дня залізницю Шангайкван, яку Німці, на перекір інтенціям Англичан, хотять ужити до милітарних цілій.

Медіолян, 24. січня. Лікарі стратили надію на удержанє Вердіого при житю; хорий лежить в агонії.

Дешевим і гарним дарунком

на коляду, новий рік і при иньших нагодах, —

яко гарна прикраса комнат є **Картини:** Верещагіна, Шевченко в домини і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 31. січня 1900.

При співучасті військової музики 80 ч. п.

1. **Littke Carlsen**, джентельмен-карикатура. 2. Павло **Conchaе**, король армат. 3. **Hasson і Tenпу**, Ізда на кружляючій ся кулі. 4. **Risa Nordström**, субретка. 5. **Les Lwuan**, пантоміна «о півночі в мльні». 6. **Brathers Orelly**, комічна акробация. 7. **Miss, Josephine**, продукция на ливні. 8. **Franke**, дует. 9. **Трупа Prinziably** зі своїми подвійними смертельними скоками. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що п'ятниці **High Life** представленє. Білєти вчаснійше можна замовляти і вабути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і веілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь „ДНЪСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручєне Всч. Духовеньству і веім вірним Висоєв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** веіх трех епархій, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зпаряди, збіже в зерні і солоні, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вноєить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услєві обезпечєнь користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вноєили виплачені шкоди 1.669.565 кор. 38 сот. Поліси «Днѣстра» приймає **Банк краєвий і Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долні, Святині, Городенці, Терєбовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в **Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові**, котре дає найкористнійші услєві, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі. **Зголошеня** о уділенє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся. «Днѣстеръ» виплатив агентам по кєнець 1899 р. провізві 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Інформації і посередництво до заключєня **ОБЕЗПЕЧЄНЬ ЖИТЕВИХ** в найкористнійших комбінаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Днѣстеръ» на 5 1/2%, 1% і 1% додатку на кошта адм.

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селі

ціна 70 сот.

і того самого автора:

НАГУЛА

ціна 30 сот.

оповіданя з житя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в **Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26**, або в **Ставропільській Книгарні ул. Руска у Львові**.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЪСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посідаючі реальностей, муєть крім поруки двох ручителів предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в **Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові** після веіких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вноєить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечєнь «Днѣстеръ».

Гіпотечного.

БАНКУ

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

виплачує без поручєнєня провізії або коптів

цінні папєрі

вильсовані

КУПОНИ

Веілякі